

Wojciech DYDEK
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

UPRAWNIENIA WOJEWODY WOBEC ORGANÓW ADMINISTRACJI NIEZESPOLONEJ – WYBRANE ZAGADNIENIA

W artykule przedstawiono oraz poddano analizie kompetencje wojewody w stosunku do organów administracji niezespólonej w tym również udział wojewody w procesie powoływania organów administracji niezespólonej w województwie. W dalszej części artykułu przedstawione zostały obowiązki organów administracji niezespólonej wobec wojewody.

UWAGI OGÓLNE

Jednym z celów wprowadzonej przez ustawodawcę w 1999 r. reformy administracji było powołanie wojewódzkiej administracji rządowej opartej na zdecentralizowanym modelu, wynikającym z zasady terytorialności oraz objęcie zespolemieniem na terytorium województwa jak największej liczby jednostek i poddanie ich zwierzchnictwu wojewody. Konsolidacja terenowej administracji rządowej nie objęła jednak wszystkich jej organów, a ustawodawca umożliwił dalsze funkcjonowanie na terenie województwa organów niezespólonej administracji rządowej, podporządkowanych odpowiednim centralnym lub naczelnym organom administracji rządowej¹.

Ustawodawca wprowadzając określenie „organów administracji niezespólonej” dokonał uporządkowania problemu, jakim było stosowanie do 1999 r. różnego rodzaju terminologii dla określenia terenowych organów administracji rządowej funkcjonujących poza administracją ogólną. Ustawa z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej² przyjmowała dla organów sytuowanych poza administracją ogólną, której zadania wykonywali wojewodowie i podporządkowane im organy, określenie „organów administracji specjalnej”³. Nowa, obowiązująca obecnie ustawa z 1998 r. o administracji rządowej w województwie wprowadziła w miejsce dotychczasowych „organów administracji specjalnej” nowe pojęcie – „organów administracji niezespólonej”.

¹ Bliżej: J. Rychlik, „Wojewoda a organy administracji niezespólonej”, [w:] „Status prawny wojewody”, (red.) M. Chmaj, Warszawa 2005, s. 187 i n., P. Wymyk, „Struktura administracji rządowej w województwie”, Samorząd Terytorialny 2001, Nr 11, s. 44 i n., M. Klesza, „Polskie doświadczenia w zarządzaniu reformą decentralizacyjną”, Samorząd Terytorialny 2002, Nr 9, s. 5 i n.

² Ustawa z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej, Dz. U 1990 Nr 21, poz. 123.

³ Art. 1 ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej.

Ustawodawca poprzez zmianę terminologii, w załączniku do ustawy o administracji rządowej w województwie⁴ wymienił organy administracji niezespólonej. Aktualny stan organizacyjny administracji niezespólonej odbiega od określonego w wyżej wymienionej ustawie, gdyż nie obejmuje on wielu organów należących do tej części administracji rządowej⁵. Ustawodawca wymieniając w załączniku do ustawy o administracji rządowej w województwie organy administracji niezespólonej nie podał merytorycznych kryteriów, jakie były brane pod uwagę przy ustalaniu danej grupy podmiotów. W późniejszym okresie dokonywano zmian w powoływanych wyżej wykazie, które polegały m.in. na uznawaniu za organy administracji niezespólonej dotychczasowe organy zaliczane do administracji zespólonej⁶. Mamy więc do czynienia z niejednoznacznym stanowiskiem ustawodawcy, co do tego problemu⁷.

Art. 9 pkt 3 u.a.r.w. zawiera definicję organów administracji niezespólonej. Zgodnie z jej treścią organy administracji niezespólonej to terenowe organy administracji rządowej podporządkowane właściwemu ministrowi, kierownicy państwowych osób prawnych i kierownicy innych państwowych jednostek organizacyjnych, wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej na obszarze województwa. Ograniczono się tu jedynie do wskazania stanu zależności, czyli wskazania na podporządkowanie innemu podmiotowi. Definicja nie określa innych, istotnych cech, w szczególności charakteru wykonywanych zadań, pozwalających na jej podstawie dokonać bardziej precyzyjnego wyodrębnienia organów wchodzących w skład rządowej administracji niezespólonej⁸.

Zakwalifikowanie organu administracji jako organu administracji niezespólonej warunkują dwa kryteria umożliwiające wyodrębnienie organów administracji niezespólonej z systemu organów władzy publicznej.

Po pierwsze, kryterium podporządkowania ministrom i kierownikom urzędów centralnych, czyli istotne więzi organizacyjne wyrażające się w tym, że organy

⁴ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie, Dz. U. 1998 Nr 91, poz. 577, t. jedn. Dz. U. 2001 Nr 80, poz. 872 z późn. zm., (dalej jako u.a.r.w.)

⁵ Nadal pozostały niezespólonej dotychczas funkcjonujące struktury administracyjne, jak np. organy administracyjne Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych, sądów wojskowych, organy Najwyższej Izby Kontroli, organy administracji ubezpieczeń społecznych (ZUS). Bliżej: J. Boć „Organizacja prawna administracji”, [w:] J. Boć (red.), „Prawo administracyjne”, Kolonia Limited 2005., s. 165 i n.

⁶ Upřednio do administracji zespólonej należała także Inspekcja Sanitarna, która z dniem 1 stycznia 2002 r. utraciła status administracji zespólonej na mocy ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych ustaw, Dz. U. 2001, Nr 128, poz. 1407. Ten zabieg ustawodawcy, polegający na zmianie statusu Inspekcji Sanitarnej, można ocenić jako podważenie wprowadzonego w 1999 r. modelu ustrojowego administracji rządowej w województwie, gdyż inspekcja ta stanowi jeden z istotnych elementów systemu, który ma na celu zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa. Bliżej: D. Kijowski, M. Klesza, W. Miesiąc, S. Prutis, M. Stec, J. Szlachta, J. Zaleski, „Diagnoza stanu terytorialnej administracji publicznej w Polsce”, Samorząd Terytorialny 2004, Nr 1-2, s. 110, K. Bandarzewski, M. Chlipała, P. Chmielnicki, D. Dąbek, W. Kisiel, M. Mączyński, S. Płazek, „Komentarz do...”, op. cit., s. 45. Utworzona na mocy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym Inspekcja Transportu Drogowego była zaliczana do organów rządowej administracji niezespólonej. Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, z dniem 1 stycznia 2007 r. Inspekcja Transportu Drogowego została zaliczona w poczet wojewódzkiej administracji zespólonej, Dz. U. 2005 Nr 175, poz. 1462.

⁷ J. Rychlik, „Wojewoda a organy...”, [w:] „Status prawny ...”, (red.) M. Chmaj, op. cit., s. 189.

⁸ J. Ciapała „Administracja rządowa w terenie”, [w:] „Rada Ministrów. Organizacja i funkcjonowanie”, (red.) A. Bałaban, Zakamycze 2002, s. 434.

administracji niezespólonej s wykonujcymi zadania z zakresu administracji państwowej, terenowymi jednostkami organizacyjnymi podporzdkowanymi wciwemu organowi.

Po drugie, kryterium terytorialnego zasięgu działania danego organu administracji niezespólonej⁹. Na ogół działają one w jednostkach specjalnego podziału terytorialnego, a ich wciwość miejscowa obejmuje albo część województwa, albo też cały jego obszar. Dodatkowo, w tym kontekście należy przywołać art. 5 ust. 1 u.a.r.w. który stanowi, że niektóre organy administracji niezespólonej mogą swoją wciwością miejscową obejmować teren, przekraczający obszar jednego województwa.

Można stwierdzić, że wartość prawna definicji organów administracji niezespólonej zawartej w art. 9 pkt 3 jest znikoma i świadczy o braku całościowej koncepcji legislacyjnej ustawodawcy regulującej to zagadnienie¹⁰.

POWOŁYWANIE ORGANÓW ADMINISTRACJI NIEZESPOLONEJ W WOJEWÓDZTWIE.

Art. 5 ust. 1 u.a.r.w. zawiera przesłanki, które muszą być spełnione przy powoływaniu nowego organu administracji niezespólonej. Dodatkowy organ administracji niezespólonej może być powołany:

- gdy jest to uzasadnione ogólnopaństwowym charakterem wykonywanych zadań lub terytorialnym zasięgiem działania przekraczającym obszar jednego województwa,
- wyłącznie w drodze ustawy.

Z kolei ustanowienie terenowych delegatur wciwych ministrów jest możliwe wyłącznie w drodze ustawy określającej ich zadania i zasięg terytorialny¹¹.

Do organów administracji niezespólonej zaliczani s:

- dowódcy okręgów wojskowych, szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych, wojskowi komendanci uzupełnień,
- dyrektorzy izb skarbowych, naczelnicy urzędów skarbowych, dyrektorzy urzędów kontroli skarbowej,
- dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych,
- dyrektorzy okręgowych urzędów miar i naczelnicy obwodowych urzędów miar,
- dyrektorzy okręgowych urzędów pobierczych i naczelnicy obwodowych urzędów pobierczych,
- dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej,
- dyrektorzy izb celnych i naczelnicy urzędów celnych,
- dyrektorzy urzędów morskich,
- dyrektorzy urzędów statystycznych,
- dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej,
- komendanci oddziałów Straży Granicznej, komendanci placówek i dywizjonów Straży Granicznej,

⁹ Tamże, s. 435.

¹⁰ K. Bandarzewski, M. Chlipała, P. Chmielnicki, D. Dąbek, W. Kisiel, M. Mczyński, S. Pżek, „*Komentarz do ustawy o administracji rządowej w województwie*”, Warszawa 2007, s. 63.

¹¹ Art. 5 ust. 2 u.a.r.w.

- okręgowi inspektorzy rybołówstwa morskiego,
- państwowi inspektorzy sanitarni,
- powiatowi oraz graniczni lekarze weterynarii¹².

Powoływanie organów administracji niezespólonej powodowane jest jak się wydaje koniecznością zapewnienia operatywnego kierownictwa w skali całego kraju, co jest bezpośrednio związane z centralizacją i koncentracją władzy. Może być także, jak zauważa J. Ciapała „potrzebą pełnego uniezależnienia od lokalnych i regionalnych uwarunkowań i wpływów polityczno – personalnych”¹³.

Motywy tworzenia tych organów mogą być też względy terytorialnego zasięgu działania, który nie zawsze pokrywa się z zasadniczym podziałem terytorialnym kraju¹⁴.

UPRAWNIENIA WOJEWODY WOBEC ORGANÓW ADMINISTRACJI NIEZESPOLONEJ.

Wojewoda jako organ władzy administracyjnej o odpowiedzialności ogólnej, realizujący politykę rządu na terenie województwa, został ustawowo wyposażony wobec organów administracji niezespólonej w określone kompetencje¹⁵.

I tak:

Art. 17 ust. 1 ustawy o administracji rządowej w województwie stanowi, że „powoływanie i odwoływanie organów administracji niezespólonej następuje na wniosek właściwego miejscowo wojewody albo po uzyskaniu uprzednio jego zgody, chyba że ustawy stanowią inaczej”. Artykuł ten nie precyzuje, kto dokonuje powołań i odwołań organów administracji niezespólonej, lecz jedynie określa udział wojewody w tym procesie. Z treści przepisu wynika, że po pierwsze, to uprawnienie wojewody ma stanowczy, a nie konsultacyjny charakter, po drugie stanowisko wojewody jest wyrażane uprzednio, a po trzecie, stanowisko powinno mieć formę wniosku, bądź zgody. Przyznane wojewodzie w tej materii uprawnienie dotyczyć może tylko stanowisk, które są obsadzane w drodze powołania, a nie tych, które obsadzane są na podstawie umowy o pracę.

Zaznaczyć jednak należy, że ustawodawca używając zwrotu „chyba że ustawa stanowi inaczej” przewiduje możliwość wystąpienia wyjątków, które mogą dotyczyć, każdego z tych czterech elementów¹⁶.

Analiza poszczególnych aktów prawnych wskazuje, że wyjątki od tej zasady są liczne. T tak np. dyrektora izby skarbowej i naczelnika urzędu skarbowego powołuje się bez udziału wojewody¹⁷. Podobnie nie przewiduje się żadnych kompetencji wojewody w powoływaniu i odwoływaniu dyrektorów i naczelników urzędów pobierczych¹⁸,

¹² Załącznik do ustawy o administracji rządowej w województwie.

¹³ J. Ciapała „Administracja...”, op. cit., s. 435.

¹⁴ J. Rychlik, „Wojewoda a organy...”, [w:] „Status prawny ...”, (red.) M. Chmaj, op. cit., s. 191.

¹⁵ Tamże, s. 191 i n.

¹⁶ Por. K. Bandarzewski, M. Chlipała, P. Chmielnicki, D. Dąbek, W. Kisiel, M. Mączyński, S. Płazek, „Komentarz do...”, op. cit., s. 128 i n.

¹⁷ Powołanie dyrektora izby skarbowej i naczelnika urzędu skarbowego powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych po uprzednim przeprowadzeniu konkursu, art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych, t. jedn. Dz. U 2004 Nr 121, poz. 1267.

¹⁸ Dyrektorów okręgowych urzędów pobierczych powołuje i odwołuje Prezes Głównego Urzędu Miar. Naczelników obwodowych urzędów pobierczych powołuje i odwołuje Prezes Głównego Urzędu Miar na

dyrektorów urzędów statystycznych¹⁹, dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej²⁰ jak i komendantów oddziałów Straży Granicznej²¹.

Na skutek wprowadzonych przez ustawodawcę licznych wyjątków od zawartej w art. 17 ust. 1 u.a.r.w. zasady dotyczącej udziału wojewody w procesie powoływania i odwoływania organów administracji niezespólonej, marginalnego znaczenia nabiera także art. 17 ust. 2 u.a.r.w., który stanowi, że „w przypadku nie uwzględnienia wniosku wojewody lub nie uzyskania jego zgody minister właściwy do spraw administracji publicznej może wystąpić do Prezesa Rady Ministrów o rozstrzygnięcie sporu”.

Kolejnym uprawnieniem wojewody w stosunku do organów administracji niezespólonej, jest wynikające z art. 16 ust. 1 u.a.r.w. prawo do wydawania poleceń wynikających z funkcji przedstawiciela Rady Ministrów. Wiąże się to także ze sformułowanym w art. 15 pkt 4 powołanej ustawy obowiązkiem zapewnienia współdziałania wszystkich jednostek organizacyjnych administracji rządowej i samorządowej działających na obszarze województwa i nakazem kierowania ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniom życia, zdrowia, mienia, w celu utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, zapobieżenia nadzwyczajnym zagrożeniom i w celu usunięcia ich ewentualnych skutków.

Wojewoda w ramach wykonywania funkcji Przedstawiciela Rady Ministrów może wydawać „polecenia obowiązujące wszystkie organy administracji rządowej, a w sytuacjach nadzwyczajnych (...) obowiązujące również organy samorządu terytorialnego. O wydanych poleceniach wojewoda niezwłocznie informuje właściwego ministra”²². Zgodnie z regulacją art. 16 ust. 2 u.a.r.w. polecenia te „nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej”²³. Należy zwrócić uwagę na fakt, że treść tego artykułu zawiera zwrot „wszystkie organy administracji rządowej”, co oznacza, iż polecenia te mogą też być kierowane do organów administracji niezespólonej²⁴.

W art. 9 pkt 4 u.a.r.w. dokonano ustawowego określenia terminu „polecenie wojewody”. Zgodnie z treścią tego przepisu przez „polecenie wojewody” należy rozumieć „wezwanie do wykonania określonej czynności, z tym że skierowane do organów i pracowników, których jest on zwierzchnikiem...”. W tym przypadku ustawodawca określa wydane przez wojewodę polecenie mianem „polecenia służbowego”. Natomiast

wniosek właściwych dyrektorów okręgowych urzędów pobierczych, art. 1 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 3 kwietnia 1993 r. Prawo pobiercze, Dz. U. 1993 Nr 55, poz. 249, z późn. zm.

¹⁹ Dyrektorów urzędów statystycznych powołuje i odwołuje Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, art. 25 ust. 5 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, Dz. U. 1995 Nr 88, poz. 439 z późn. zm.

²⁰ Dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw transportu spośród kandydatów posiadających wiedzę, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie w zakresie żeglugi śródlądowej i funkcjonowania administracji rządowej, art. 7 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludzie śródlądowej, t. jedn. Dz. U 2006 Nr 123, poz. 857.

²¹ Komendanta oddziału Straży Granicznej powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej. Komendanta placówki i dywizjonu Straży Granicznej powołuje i odwołuje Komendant Główny Straży Granicznej na wniosek komendanta oddziału Straży Granicznej, art. 5 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, t. jedn. Dz. U 2005 Nr 234, poz. 1997.

²² Art. 16 ust. 1 u.a.r.w.

²³ Art. 16 ust. 2 u.a.r.w.

²⁴ J. Rychlik, „Wojewoda a organy...”, [w:] „Status prawny ...”, (red.) M. Chmaj, op. cit., s. 192.

„polecenie wojewody” kierowane do innych organów i jednostek wykonujących administrację rządową w województwie zgodnie z art. 9 pkt 4 u.a.r.w. *in fine* stanowi „środek nadzoru”.

W świetle przedstawionej regulacji, należy przyjąć, że wojewoda może wydać polecenie służbowe, tj. zobowiązujący nakaz określonego postępowania tym organom administracji rządowej w województwie w stosunku do których jest zwierzchnikiem, jak i organom administracji niezespółonej, które działają w obszarze właściwości miejscowej danego wojewody, z tym że należy je traktować jako środek nadzoru.

Przedstawienia wymaga także katalog spraw, w odniesieniu do których wojewoda może wydawać polecenia. Art. 16 u.a.r.w. upoważniając wojewodę do wydawania poleceń jednocześnie nie precyzuje, kiedy te polecenia mogą być wydawane i jakiej materii mogą dotyczyć. Kompetencje wojewody jako przedstawiciela Rady Ministrów na obszarze województwa określają granice tego upoważnienia. Z treści art. 15 pkt 4 u.a.r.w. można wnioskować, że wojewoda może wydawać polecenia w zakresie „zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom oraz zwalczania i usuwania ich skutków na zasadach określonych w ustawach”²⁵.

Za słuszny należy uznać pogląd wyrażany w literaturze, że przepis ten powinien być poddany szerszej interpretacji, aby wojewoda na jego podstawie był uprawniony do wydawania poleceń służących zapobieganiu powstawania możliwych do przewidzenia prawdopodobnych zagrożeń, ponieważ działalność zmierzająca do zapobiegania zagrożeniom życia, zdrowia, mienia czy też środowiska powinna być prowadzona w każdej sytuacji, a nie tylko w sytuacjach nadzwyczajnych, w których do zagrożenia już doszło²⁶.

Ustawodawca w art. 16 ust. 1 u.a.r.w. wprowadził obowiązek informowania o wydanym przez wojewodę poleceniu właściwego ministra. Ustawa nie precyzuje jednak, który minister jest właściwy do otrzymania zawiadomienia o wydanym poleceniu. Art. 9 pkt 1 u.a.r.w. dokonując wyjaśnienia pojęcia „właściwy minister” ogranicza się tylko do stwierdzenia, że właściwym ministrem wymienionym bez wskazania określonego działu jest minister członek Rady Ministrów lub centralny organ administracji rządowej²⁷. Art. 9 pkt 3 u.a.r.w. definiuje organy administracji niezespółonej zwrotem „terenowe organy administracji rządowej podporządkowane właściwemu ministrowi”. Użyte słowo „podporządkowane” pozwala wyciągnąć wniosek, że wojewoda kierując polecenie do organów administracji niezespółonej, powinien powiadomić o tym ministra, któremu dany organ jest podporządkowany²⁸.

Ustawa o administracji rządowej w województwie przewiduje także możliwość ograniczenia swobody wydawania poleceń przez wojewodę organom administracji niezespółonej. Zgodnie z treścią art. 16 ust. 3 tej ustawy, w przypadku, gdy polecenie wojewody skierowane jest do organu administracji niezespółonej, właściwy minister

²⁵ Art. 15 pkt 4 u.a.r.w.

²⁶ Bliżej: J. Maćkowiak, „Wojewoda w strukturze administracji”, *Kontrola Państwowa* 2001, Nr 3, s. 29, J. Rychlik, „Wojewoda a organy...”, [w:] „*Status prawny ...*”, (red.) M. Chmaj, op. cit., s. 196.

²⁷ Art. 9 pkt 1 u.a.r.w.

²⁸ Por. K. Bandarzewski, M. Chlipała, P. Chmielnicki, D. Dąbek, W. Kisiel, M. Mączyński, S. Płazek, „*Komentarz do...*”, op. cit., s. 126.

może wstrzymać wykonanie takiego polecenia i wystąpić do Prezesa Rady Ministrów o rozstrzygnięcie sporu²⁹.

Należy podkreślić, że istotny wpływ na działalność wojewody w zakresie wydawania poleceń obowiązujących organy niezespólonej administracji rządowej wywierają różnorodne czynniki, występujące na konkretnym obszarze działania danego wojewody.

Należy dodatkowo wspomnieć o przewidzianym przez ustawodawcę w art. 19 ustawy o administracji rządowej w województwie uprawnieniu wojewody – niezależnie od uprawnień wynikających z odrębnych przepisów - do żądania wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec każdego pracownika rządowej administracji niezespólonej, który dopuścił się naruszenia prawa³⁰.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż ustawodawca ograniczył możliwość korzystania z przyznanego przez ten przepis wojewódzie uprawnienia do „sytuacji nadzwyczajnych”, a zastosowany przez ustawodawcę - w celu zdefiniowania użytego pojęcia „sytuacje nadzwyczajne”- zabieg odesłania do treści regulacji punktu 4 art. 15 ustawy o administracji rządowej w województwie, rodzi pewne wątpliwości interpretacyjne. Źródłem wątpliwości jest fakt, iż po pierwsze, ustawodawca w punkcie 4 art. 5 nie używa sformułowania „sytuacje nadzwyczajne”, po drugie, nie wszystkie wymienione w tym punkcie sytuacje mają charakter nadzwyczajny, gdyż, jak słusznie zauważa S. Płazek „w pewnym sensie zagrożenia zdrowia, mienia czy nawet praw obywatelskich miewają z natury rzeczy charakter permanentny, a stałym zapobieganiem im zajmują się stosowne instytucje bez udziału wojewody”³¹.

Należy więc przyjąć, że korzystanie przez wojewodę z uprawnienia przyznanego przez art. 19 ustawy o administracji rządowej w województwie legitymuje jedynie „nadzwyczajne” sytuacje – do których bez wątpienia można zaliczyć zagrożenia bezpieczeństwa państwa, stan klęski żywiołowej - wykraczające swą rzeczywistością lub potencjalną skalą poza przypadki, które poddane obiektywnej ocenie mogą być uznane za zdarzenia codzienne³².

Ustawa o administracji rządowej w województwie wyposaża wojewodę w uprawnienia kontrolne. Wojewoda ma prawo wglądu w tok każdej sprawy prowadzonej na obszarze województwa przez organy administracji rządowej, w tym również i przez organy administracji niezespólonej³³.

Art. 21 ustawy o administracji rządowej w województwie upoważnia wojewodę do „wglądu w tok sprawy” aktualnie prowadzonej na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (np. art. 78, 93, 114, 234 i 235 k.p.a.)³⁴. Oznacza to, że wojewoda nie ma już wglądu w sprawę, która została już zakończona.

²⁹ Art. 16 ust. 3 u.a.r.w.

³⁰ Ustawodawca przewiduje analogiczne uprawnienie także w stosunku do pracowników samorządowych, dopuszczających się naruszenia prawa, art. 19 u.a.r.w. *in fine*.

³¹ K. Bandarzewski, M. Chlipała, P. Chmielnicki, D. Dąbek, W. Kisiel, M. Mączyński, S. Płazek, „Komentarz do...”, op. cit., s. 131.

³² Tamże, s. 131 i n.

³³ Wojewoda został wyposażony w analogiczne uprawnienie w stosunku do organów samorządu terytorialnego w zakresie zadań przyjętych na podstawie porozumienia lub zleconych. Art. 21 ust. 1 u.a.r.w. Blżej: H. Izdebski, M. Kulesza, „Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne”, Warszawa 2004, s. 104.

³⁴ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, t. j. Dz. U 2000 Nr 98, poz. 1071.

Reasumując podkreślić należy, że, kontrolne uprawnienia wojewody, wynikające z art. 21 u.a.r.w. nie mogą być określone jako odrębny (dodatkowy) tryb nadzoru wojewody. Są jedynie narzędziem pozyskiwania stosownych informacji, a wojewoda poprzez wgląd w postępowanie nie staje się jego stroną. Natomiast sposób wykorzystywania pozyskanej wiedzy określają inne przepisy.

THE VOIVODE'S COMPETENCES IN RELATION TO THE NON-GOVERNMENTAL ADMINISTRATION ORGANS

The article discusses and analyses the Voivode's competences in relation to the non-governmental administration organs, including the Voivode's participation in the process of setting-up the above mentioned organs in the voivodeship. In the further sections of this paper the author describes the duties of the non-governmental administration organs with regard to Voivode.